

TDDD94 – Skrivuppgift – Etik

Av: Johan Runestam, U2

Om bara ett par veckor börjar jag arbeta för Ericsson här i Linköping; en helt ny utmaning och mitt första riktiga steg ut i den enorma data- och mjukvarutekniska branschen. Det var därför intressant för mig att titta på just deras Code of Conduct för att bilda mig en bättre bild av vad de står för. I största allmänhet bygger Ericssons etiska grund på FN:s Global Compact, tio etiska principer för företag med avseende att skydda mänskliga rättigheter, främja rättvisa och säkra arbetsförhållanden, vara ansvarsfulla jämt mot miljön och inte syssla med korruption i form av till exempel mutor.

Deras Code of Conduct är i första hand inte specialiserad på data- och mjukvarutekniska områden, men tar upp att det för Ericsson är väldigt viktigt att behålla yttrandefrihet och rätten till integritet som kan äventyras om teknik används på fel sätt. Jag uppfattar att det i första hand är denna bit som stämmer överens med den etiska grund jag vill och tror att företaget vill ha.

Just säkerhetsbiten är väldigt intressant; Ericsson säljer inte specifikt till vanliga konsumenter utan mot andra företag och organisationer, men likväl kan deras produkter och tjänster ha reella effekter på människors säkerhet om de designas illa. För tillfället utvecklar de teknologi som ska möta framtida krav på 5G nät; ett exempel de har gett på funktionalitet de skulle kunna möjliggöra är kirurgi från avstånd utan direktkontakt, med hjälp av haptisk feedback och med mycket låg latency. Jag tror det säger sig självt hur katastrofalt det skulle vara om Ericssons nätverkslösningar inte skulle erbjuda tillräcklig stabilitet och säkerhet för ett sådant användningsområde. Som de antyder, och som jag skulle göra, är att tänka mycket på eventuella konsekvenser av ens tjänst redan i ett mycket tidigt designstadium.

Som sagt tas det dock inte upp särskilt mycket upp kring Ericssons etiska ansvar som specifikt ett mjukvaruföretag, utan nämns endast flyktigt. Många bitar som finns i ACM:s etiska kod för mjukvarutekniker lämnas således åt sidan; å andra sidan nämns inte heller något som direkt går emot dessa principer.

Generellt upplever jag deras etiska kod i stora grad begriplig och rimlig, och kanske mycket på grund av att de bygger ganska enhetligt på FN:s principer till synes fri från tydliga konflikter. De är dock ytterst vaga, och även om det är strikt denna Ericsson följer, så har man fyllt ut med ett par specifika detaljer hur principerna kring detta uppfylls på Ericsson, till exempel att en arbetsvecka i enlighet med gällande EU-lagar inte får överstiga 48 timmar.

Vagheten i principerna innebär att det i vissa situationer inte behöver vara helt uppenbart om man upprätthållit dem eller inte. När det gäller exemplet med kirurgi med haptisk feedback handlar konsekvenserna bokstavligen om liv och död, men även om det skulle gå katastrofalt fel vid något tillfälle så kan man inte nödvändigtvis med självklarhet säga att de som varit involverade i nätverksdesignen brutit mot några etiska principer. Ericssons Code of Conduct säger ju endast att man ska aktivt jobba för att *minimera* risker när det gäller integritet och säkerhet, inte garantera säkerhet.

Jag tror dock att principen ändå främjar ett sunt beteende i sådana situationer; att kunna ta hänsyn till riskerna av bristande design. Sveriges Ingenjörers hederskodex ger också stöd för detta synsätt där den första punkten nämner att ingenjören bör "känna ett personligt ansvar för att tekniken gagnar människa, miljö och samhället". Jag tycker denna punkt speglar det intressanta i den här situationen väldigt väl, kanske till och med bättre än Ericssons egna etiska kod, då det inte endast handlar om risker utan också teknikens nytta överlag. Bättre nätverk som möjliggör kirurgi från

distans kan ha stora positiva konsekvenser, det finns risker som ger negativa konsekvenserna, och det är att väga dessa aspekter mot varandra och utveckla med dem i åtanke som blir ingenjörens etiska uppdrag.

I etiska koder är det lätt hänt att de på olika sätt kommer i konflikt med visioner och mål företaget anger att de jobbar mot; generellt tycks dock den etiska koden vara designad att fungera väl för Ericssons syften. Men givetvis finns vissa områden där konflikt skulle kunna uppstå. Ericsson menar till exempel på sin hemsida att man angående 5G-standardisering ämnar säkerställa "djärva prestationsmål". Frågan är hur deras etiska ansvar för att ta hand om miljön och att utveckla med varsamhet med avseende på detta påverkar prestationsmålen. Hur djärva hade de kunnat vara om miljön varit en icke-faktor? De är däremot tydliga med att den etiska koden står över allt, och måste följas av hela organisationen i alla avseenden; alltså kommer den alltid först.

Personligen står jag bakom det till 100%. Etiska mål, förutsatt att de är väl anpassade för att appliceras inom sitt område, bör vara av absolut största vikt. Jag vill arbeta för arbetsgivare som har samma tankegång, och som inte uppfattar att sätta sådana principer högst vid eventuella intressekonflikter som negativt. Den etiska koden får gärna vara mer specifik för verksamheten än Ericssons, men det viktigaste är att det finns tydliga principer att utgå från.

Sedan tycker jag det är viktigt att poängtera min ståndpunkt att valet att lägga stor vikt vid etiska mål inte ska behöva motsäga att lägga stor vikt på vinstmål. Jag tror företag bryr sig mycket om sina etiska koder, och gör det inte bara för att minimera risken för att begå kostsamma lagbrott, utan för att man ser ett värde i att framstå som ansvarsfulla jämt emot allmänheten och sina anställda. Det finns mycket goodwill att vinna, och även mycket att förlora. Så om jag på lång sikt ska känna mig bekväm i min yrkesroll och ekonomiska mål så måste det backas upp av stark etisk övertygelse, det är en grundförutsättning.